

Víte, co právě teď dělá vaše dítě?

Ještě v 80. letech bylo v USA mezi rodiči populární rčení: „Je sedm hodin večer, víte, kde máte děti?“ Vztahovalo se k mládeži, která bezprizorně poletovala ulicemi s klíčem od domu na krku. V dnešním Česku zcela jistě víme, kde děti jsou, protože až do detailů manažerujeme jejich každodenní rozvrh. A nejspíš naše děti sedí doma v dětském pokoji. Ale co tam dělají?

TEXT: VERONIKA ZAVŘELOVÁ

Je to vlastně tak trochu paradox dneška. Ve snaze mít dětské aktivity pod kontrolou své potomky rozvážíme, vyzvedáváme, úkolujeme, organizujeme jim pomalu každou část dne. Ale víme opravdu, co jim jde celý den hlavou, o čem a s kým se baví dnešním jazykem, s kým co sdílají zejména v paralelním on-line světě?

První mobil

V minulosti bylo mnohem jednodušší mít přehled a kontrolu nad komunikačními kanály svých dětí - buď přišel ručně psaný dopis do schránky, nebo kamarádi volali na pevnou linku. Telefon byl zpravidla umístěn v obývacím pokoji, takže všichni měli přehled a nějaké schovávání se s tajnými hovory nepřipadalo v úvahu. Někteří si také psali zápisky do deníčků, ale do těch osvětlení rodiče pro jistotu nenahlíželi.

Dnešní první krok k samostatnosti nepřichází s předáním klíčů od bytu, ale s předáním prvního mobilního telefonu, ne nutně chytrého. To je zároveň výbornou příležitostí pro nastavení pravidel bezpečného používání této komunikační technologie. Jistě bude záležet na individuálních požadavcích rodiče i na vnitřních školních řádech, ale k pravidlům by mělo mj. patřit - n sledovat telefon ve vyučování ani ve školní družině a poslat vždy SMS po příchodu domů se zprávou o bezpečném návratu. Zároveň je dobré vědět o možnosti odebrání mobilu, pokud dítě porušuje již dohodnutá pravidla (analogie dřívějšího „žádná televize celý týden“). Pokud jde o tzv. smartphone, existují možnosti blokáce aplikací nebo jejich úplně odebrání i přednastavení určitých čísel - na rodiče, prarodiče, třídního učitele, nejbližšího kamaráda, souseda nebo někoho dů-

věryhodného, na koho se děti mohou obrátit, když rodiče nejsou v dosahu.

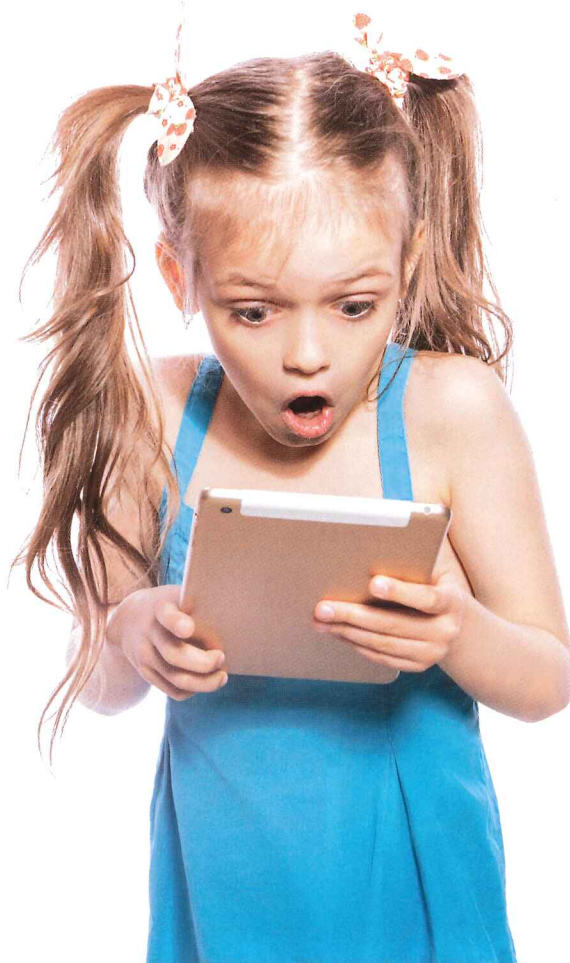
Kontrola, ne špehování

Blížkost s vlastními dětmi se jistě také může projevovat i kontrolou nad jejich on-line životem. Podle výzkumů americké organizace Pew Research Center čte 48 % rodičů dětí ve věku 13-17 let jejich odchozí textové zprávy a 61 % monitoruje, co děti sledují na webu.

V mladším školním věku si s námi - pokud vše normálně funguje - děti rády povídají, ptají se a svěřují. To samozřejmě netrvá věčně, okolo třináctého roku pravděpodobně vyhledávají rady u kamarádů nebo vrstevníků, kterým také sdělují více než rodičům. V tomto období hrozí i možné nedorozumění, co publikovat na sociálních sítích, a co nikoli, jak se vyhnout kyberšikaně, ale také ji sám nepáchat.

Již dříve nastavená pravidla se mohou dále rozšiřovat třeba o následující: nezveřejňovat v kyberprostoru citlivá osobní data (adresa bydliště, adresa školy, datum narození), ale také nekontaktovat ani neodpovídat těm, které neznají v reálném životě, i kdyby jim jejich nick připadal seberoztomilejší. V podstatě by děti

Pevná linka byla zpravidla umístěna v obývacím pokoji, takže všichni měli přehled a nějaké schovávání se s tajnými hovory nepřipadalo v úvahu.

neměly probírat témata, o kterých by se ostýchaly mluvit před prarodiči. „Jak by se asi tvářila babička, kdyby si o mně něco takového přečetla v novinách?“ Zároveň nestahovat nic z neznámých zdrojů, dodržovat domluvené časové limity, pokud hrají hry. Citlivě by se také měly chovat k přeposílání zpráv a fotografií z nejrůznějších oslav, kde se vyskytují ostatní členové rodiny a kamarádi, kteří nemusí souhlasit s veřejným oběhem svých vyobrazení.

Elektronická stopa

Děti ani ve věku třinácti čtrnácti let nejsou plně schopné správně kriticky vyhodnotit dopad a důsledky svého on-line chování. Není jim třeba úplně zřejmé, že zpráva si žije svým dalším životem, úplně nechápu nadšázku či ironii nebo fakt, že za sebou zanechávají elektronickou stopu (firmy sledují uživatelský profil za účelem zacílení reklamou), že nemají odpovídat na nevyžádaná reklamní sdělení typu „výhry“ v pseudosoutěžích apod.

V ideálním případě dítě samo přijde za rodičem, pokud si není úplně jisté nebo pokud se ve virtuálním prostoru objevilo něco, čemu nerozumí. A to je vlastně dobrá zpráva pro vztahy mezi rodiči a dětmi.